

Afrika Kontakts hørings svar vedrørende
Verden2030. #voresDKaid Udkast til Danmarks
udviklingspolitiske og humanitære strategi

Nørrebrogade 52C 2 tv
2200 Copenhagen N
DK - Denmark

Phone: [+45] 3535 9232
Email: sak@afrika.dk
www.afrika.dk
Skype: sakontakt

København den 5/8-2016

Indledningsvist vil vi gerne kvittere for Ministerens befriende ærlighed og bramfrie sprogbrug i udkastet til en ny udviklingspolitisk og humanitær strategi, hvor regeringens ønsker såvel som hvilke interesser man vil varetage med strategien, meget klart slås fast. Samtidig skorter det sandeligt ikke med visionerne i strategien. Ikke siden Christian Friis Bach har vi haft en minister på området, med en så klar og tilrettelagt politisk dagsorden. Når det er sagt, må vi samtidigt slå helt klart fast, at vi i Afrika Kontakt såvel som vores samarbejdspartnere rundt omkring i verden er fundamentalt uenige i den vision og dagsorden, som strategien lægger for dagen. I lyset af den kontinuerligt faldende udviklingsbistand, og idet strategien er funderet i et rationale, der ønsker at fremme danske erhvervsinteresser gennem en blind tiltro til 'markedsdrevet økonomisk vækst' gør strategien op med årtiers konsensus på området, nemlig at danske udviklingskroner skal fokuseres på demokrati, miljø, rettigheder, og bekæmpelse af fattigdom og ulighed. På den måde underminerer strategien de sidste 50 års dansk international udviklingsindsats.

Mens det er positivt, at verdensmålene er inddraget i strategien, er det bekymrende, at verdensmål nummer 10 om reducere af ulighed, ikke er inkluderet. I vores optik er en bekæmpelse af verdens ulighed central for bæredygtig global udvikling. Når strategien nævner det ellers prisværdige mål, om at udviklingsbistanden skal gøres overflødig, har vi svært ved at se hvordan dette skulle opnås så længe man netop ikke adressere ulighed, men i stedet baserer hele strategien på en vision om nyliberal globalisering med en insisteren på den førnævnte 'markedsdrevet økonomisk vækst' krydret med 'frihandel' og 'fremme af private investeringer, økonomisk frihed og respekt for private ejendomsret'. Det er netop den slags politiske tiltag, som vi og vores partnere har kæmpet imod i årtier, idet de i stedet for at fremme bæredygtig udvikling skaber en ulige omfordeling af samfundets ressourcer fra flertallet til fåtallet – og på den måde fremmer og konsoliderer eksisterende uligheder og uretfærdigheder. På den måde skabes der øget fattigdom.

Afrika Kontakts specifikke bekymringer i forhold til Verden 2030. #voresDKaid.

'Frihandel' som løsning på alt?

I Afrika Kontakt er vi fundamentalt uenige med det gennemgående fokus på brugen af frihandel og andre nyliberale tiltag. Hvor en øget handel med varer og tjenesteydelser kan medføre en eller anden grad af økonomisk vækst, viser erfaringerne fra det Globale Syd samtidigt, at sådanne tiltag medfører nedlæggelse af lokale industrier og erhverv såvel som fungerer som murbrækker for europæiske og danske transnationale selskabers plyndren på mennesker og miljø. Såkaldt frihandel, hvor stater reelt tvinges ned i en spændetrøje ved at indskrænke det reguleringsmæssige råderum, har således gang på gang vist sig ikke at være løsningen på problemerne i det Global Syd, men har tværtimod ofte været katastrofale for miljø, arbejdstager- og

menneskerettigheder såvel som bredt forankret fattigdomsbekæmpelse. I Afrika Kontakt efterlyser vi et fokus på og lydhørhed over for alternativer, der sætter mennesker og miljø før profit.

Økonomisk vækst – og ikke en reducere af ulighed?

Som nævnt indledningsvist har strategien et én-øjet fokus på markedsdrevet økonomisk vækst, men meget lidt fokus på reducere af ulighed. Dette til trods for, at uligheden i mange lande er eksploderet i løbet af de seneste årtier. Udelukkende at fokusere på økonomisk vækst koncentrerer kun midlerne på færre hænder, da væksten i sig selv sjældent kommer den generelle befolkning til gode. Bekymringen er yderligere begrundet i den relativt lille rolle civilsamfundet i det Globale Syd og i Danmark spiller i strategien. I Afrika Kontakt ser vi civilsamfundet som en bærende kraft i at sikre redistribuering af nationale ressourcer, og dermed en bekæmpelse af øget ulighed.

Erhvervslivet som den nye udviklingskatalysator?

Danmarks bidrag til at opnå strategiens mål er dybt afhængig af det danske erhvervsliv. Grundlæggende mener vi i Afrika Kontakt, at det er statens rolle at sikre politiske, sociale og økonomiske rettigheder, og vi ser ikke, at private virksomheder hverken kan eller har vist interesse i at udfylde denne rolle – i Danmark eller i lande påvirket af strategien. Det er således bekymrende, at erhvervslivet tildeles en så vigtig rolle i strategien, og at den i så høj grad handler om at 'skabe afsæt for handel, økonomisk diplomati og kommercielle interesser'. Mens denne tendens allerede blev igangsat sidste gang Venstre sad i regering, er strategien udtryk for et yderligere skred i retning af, at de danske bistandsmidler reduceres til smørelse i statens samarbejde med det danske erhvervslivs eksporteventyr i det Globale Syd generelt og mellemkomst- og BRIKS-landene i særdeleshed.

Begrænset plads i strategien for det danske civilsamfund

Det må siges, at de danske folkelige udviklings- og solidaritetsorganisationer har en ydmyg rolle i strategien, og vi er ofte kun nævnt som eventuelt påhæng til erhvervslivet. I Afrika Kontakt har vi en bredere opfattelse af civilsamfundets rolle, end den som strategien beskriver. Både civilsamfundet i det Globale Syd og i Danmark har også en rolle som vagthund overfor magthaverne, nationalt og globalt. Det danske civilsamfund skal ikke reduceres til underleverandører i Danida indsatser. Det danske civilsamfund og deres partnere i det Globale Syd, har i mange år arbejdet på at styrke et kritisk civilsamfund, presset på og understøttet demokratiske reformer og sat basale sociale, politiske og økonomiske rettigheder på nationale og globale dagsordner. Civilsamfundet i det Globale Syd er ofte det eneste værn mod korrupsion, udemokratiske regimer og svag eller ingen retssikkerhed. Disse kampe føres med store omkostninger, og partnerskaberne og støtten fra civilsamfundet i Danmark, er central og ofte årsagen til at man tør tage disse lokale kampe. Strategien bør mere klart anerkende civilsamfundets forskelligartede roller, da det ellers vil være en yderst bekymrende udvikling, og dermed en begrænsning af civilsamfundets demokratiske råderum.

Nyt vindue for erhvervsinteresser i mellemkomst lande, men ikke for civilsamfundet?

I strategien åbner man op for, at udviklingsbistanden, kan benyttes til finansiering af dansk erhvervslivs ageren i og penetrering af mellemkomst lande. Hvis dette er tilfældet, mener vi i Afrika Kontakt, at der som minimum også skal åbnes op for, at det danske civilsamfund kan arbejde med projekter i mellemkomst lande finansieret af udviklingsbistanden. Uligheden er især stor og voksende i mellemkomst lande, og det kan civilsamfundssamarbejde være med til at modvirke. Når det er sagt, mener vi generelt ikke, at udviklingsmidler skal bruges i mellemkomst lande, der selv har resurser til at bekæmpe fattigdom. Hvis dette sker SKAL fokus være på bekæmpelse af fattigdom og ulighed – ikke at styrke og uddybe uligheden i disse lande.

Manglende fokus på klima

Selv om verdensmål 13 nævnes eksplicit, er klima ellers en gennemgående mangel i udkastet, som kun nævnes få gange og, som med så meget andet i strategien, ofte i direkte relation til danske handelsinteresser. Da konsekvenserne af klimaforandringerne har størst indvirkning på lande i det Globale Syd, er det manglende fokus på konkrete tiltag særdeles bekymrende. Danmark bør styrke udviklingslandenes

fødevarer sikkerhed på et bæredygtigt grundlag, så at de udfordringer ”fremtidens” tørker og oversvømmelser byder, formindskes. En svag indsats i at klimasikrer verdens fattigste lande, vil medføre klima-flygtninge er langt højere grad end vi ser det i dag.

Kvalitet af udviklingsbistand skal vægtes over kvantitet

Selvom om en kvantitativ diskussion om andelen af BNP brugt på udviklingsbistand er vigtig, er det essentielt, at vi også diskuterer kvaliteten. Altså hvad kan defineres som udviklingsbistand, og hvad kan udviklingsbistanden bruges på. Danmark skal ikke bryste sig af at leve op til FN's 0,7 procent, når strategiens definition af udviklingsbistand – herunder danske handels- og sikkerhedsinteresser – er fordrejet til ukendelighed.

Danmark som den største modtager af dansk udviklingsbistand?

I tråd med ovenstående punkt, har vi i Afrika Kontakt tidligere påpeget problemet i, at Danmark er den største modtager af dansk udviklingsbistand. Da dette forhold er uændret i udkastet til strategien, vil vi endnu engang påpege problematikken i dette. Udviklingsbistand burde som udgangspunkt fokuseres på demokrati, miljø, rettigheder, og bekæmpelse af fattigdom og ulighed i det Globale Syd.

Med venlig hilsen

Mads Christian Barbesgaard
Politisk formand, Afrika Kontakt